

POMM1083
Suomen kielen ja
kirjallisuuden
pedagogiikka
(5 op)

**Lasten
kirjallisuus**

13.2.2025
Sanna Mustonen

sanna.s.mustonen@jyu.fi

Agendalla tänään

- Luovia tapoja käsitellä luettua kirjallisuutta
- Illan suurryhmässä lisää kirjallisuuskasvatuksesta ja taidelähtöisistä menetelmistä
- Kirjoittamisen ohjaaminen: jatketaan tätä vielä koontikerroilla
→ yksi tenttitehtävistä!

Aikataulujen tsekkaus!

Kirjasi pää- tai sivuhenkilö

- Kuka hän on?
 - Millainen hän on?
 - Mistä hän pitää, mistä ei pidä?
 - Miten käyttäytyy, suhtautuu, reagoi...?
-
- Muuntaudu valitsemaksesi kirjan henkilöksi
 - Musiikin soidessa liiku ympäriinsä, kuten henkilösi liikkuisi
 - Musiikin päättyessä pysähdy juttelemaan lähimpien ihmisten kanssa. Tutustukaa toisiinne (siis kirjanne henkilöihin).

Kirjavinkkaukset

- Muodostetaan n. 5 hengen ryhmät
- Kirjavinkkaukset
- Äänestäkää yksi yhdessä katsottava

Kuumma tuoli

Tulkinnan avuksi

Esim. opettajan lukiessa jotain tarinaa lukeminen ajoittain keskeytetään:

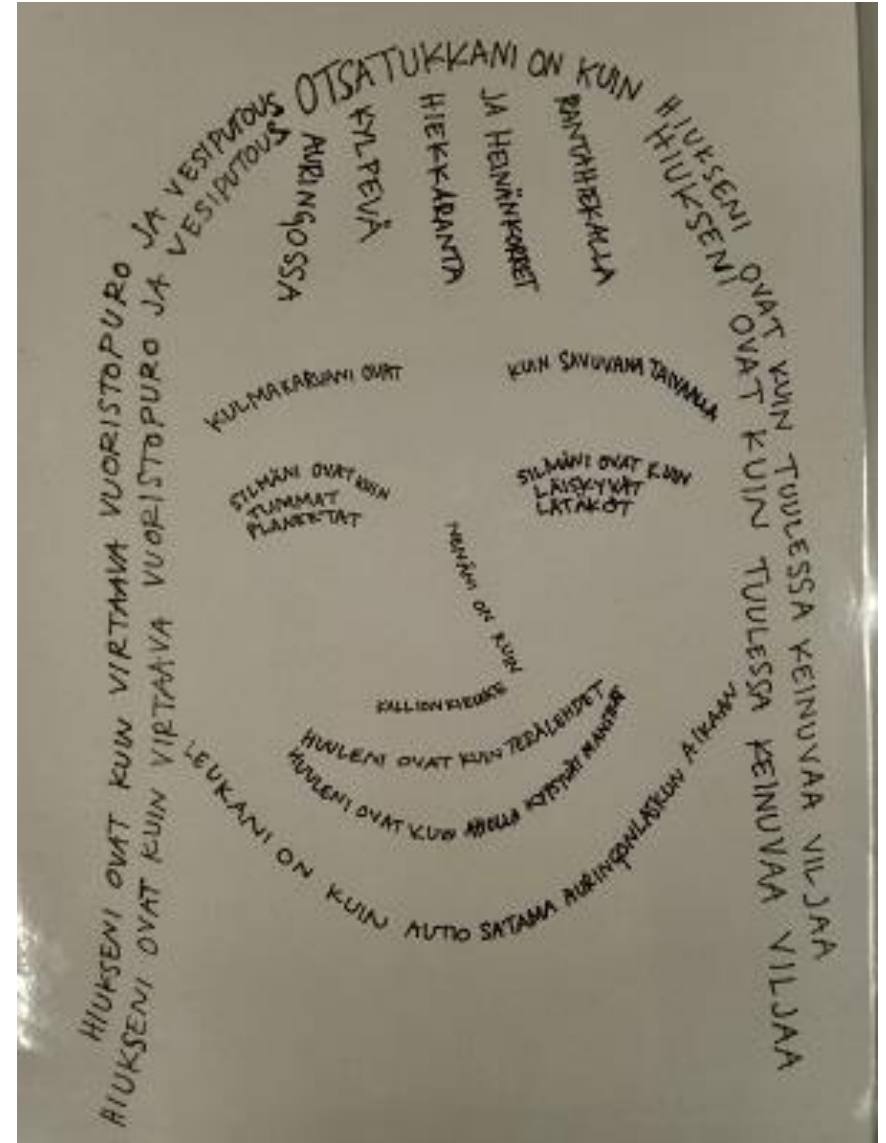
- Valitse maisemakuva, joka kuvaa lukemasi kirjan tunnelmaa (esim. pixabay)
- Valitse musiikkia, joka sopii kirjasi tunnelmaan
- Kirje henkilöahmolle: mitä ajattelet hänen valinnoistaan, miten neuvoisit häntä kaverisuhteissa, millaista seikkailua ehdottaisit hänelle
- Piirretään fantasiakartta / kartta kirjan tapahtumapaikoista
- Kollaasiruno kirjan tunnelmasta, teemasta, henkilöstä
- Potrettiruno kirjan hahmosta

Runopotretti

Hän pistää itseään sormeen, ja nähdessään punaiset veripisarat ikkunalaudan lunta vasten hän toivoo itselleen tytärtä, jonka iho olisi valkea kuin lumi, huulet punaiset kuin veri ja hiukset mustat kuin eebenpuu. Hän saakin tyttären, jolla on nämä ominaisuudet, ja nimeää lapsen Lumikiksi.

- Katso ohjevideo runopotretin tekoon:
- <https://vimeo.com/474426954>
- Mitä tässä harjoitellaan?

Yöstäjän
sanataideharjoituksia

Fantasiamaailmojen kartat (yöstäjä)

Kuinka monen kirjassa oli kartta
tapahtumapaikoista?

Etsitään karttoja fantasiamaailmoista

- Muumit
- Walter Moersin Kapteeni Sinikarhun 13 ½ elämää:

www.zamonien.de/landkarte.php

- Maameren kartta:
www.ursulakleguin.com

→ Luodaan omat kartat

Miksi (kauno)kirjallisuutta luetaan?

Mitkä ovat mielestäsi 3 tärkeintä tavoitetta?

Kirjan ystävä -kansio

- Yhä parempi lukutaito
- Mielikuvitus
- Empatiakyky
- Elämykset
- Taito tulkita tekstiä
- Ajattelun ja oppimisen taidot
- Kulttuurin siirtäminen
- Itsetuntemus
- Yleissivistys
- Äidinkielen arvostus
- Ilo ja viihtyminen

Ja ryhmiteltynä...

Kirjallisuudenopetuksen tavoitteita

(Juha Rikama 2004. Lukion kirjallisuudenopetus 1900-luvun jälkipuoliskon Suomessa.)

- Kasvatustavoite: kehitysvirikkeiden antaminen lukukokemusten kautta
 - Kohdistuu oppilaan koko persoonallisuuteen (esim. mielikuvituksen kehittyminen, ongelmien ratkaisu-mallien hahmottuminen)
- Asennetavoite: lukuharrastuksen vahvistuminen
- Tietotavoite: kirjallisuus- ja kulttuurihistorian opettaminen
- Taitotavoite: kaunokirjallisuuden lukutaidon kehittäminen (erittely- ja tulkintataidot)

Kun tekstejä kohdataan ja tulkitaan luokassa:

Langer Linnakylän (2000) mukaan.

Lukutaito tiedon ja oppimisen yhteiskunnassa.

Teoksessa Sajavaara & Piirainen-Marsh (toim.): Kieli, diskurssi ja yhteisö.)

- Jokaisen oppilaan mielipiteille, näkemyksille ja ehdotuksille annetaan arvoa.
- Opettaja on kuuntelija, myös ehdottelija, keskustelija, rohkaisija, oman elämäkokemuksensa kertoja.
- Oppilaiden kysymyksiä arvostetaan, keskustelua avarretaan ja syvennetään oppilaiden kysymysten pohjalta.
- Luokkakeskustelut ovat keskeinen osa: omia ajatuksia ja mielipiteitä koetellaan sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Luokka on turvallinen ajatusten kohtaamispaikka!
- Erilaiset, ristiriitaisetkin näkemykset tuodaan esille. Rohkaistaan oppilaita keskustelemaan sosiaalisesta vastuuseen, kulttuuriseen identiteettiin ja etiikkaan liittyvistä kysymyksistä.

- **Ensi kerraksi 20.2.**

1. Surffaile [mediakasvatusmateriaaleissa](#). Valitse kolme mielestäsi kiinnostavaa tai tärkeää materiaalia. Kirjoita sivustollesi lyhyesti ajatuksiasi niistä ja miten esimerkiksi hyödyntäisit niitä opetuksessasi.

2. Tutustu erityisesti [Sisältösekaannus](#)-sivuston johonkin alakohtaan ja kirjoita sivustollesi sen herättämiä tai siitä oppimiasi asioita.

13.3. mennessä: Valinnainen tehtävä Moduulista 2 (Lasten kirjallisuus ja kulttuuri)